

Handledningsmaterial för pedagoger

Dom trasiga superhjältarnas bok

När Sebbe gick i fyran älskade han superhjältar och ägde världen tillsammans med sin bästis Lo. Men nu i femman har han slutat vilja rädda världen på låtsas när ändå ingen kan rädda den på riktigt. Så istället sitter Lo och Sebbe uppe på lågstadiets lekborg och har långtråkigt. Tills dom får syn på den där lille killen i tvåan som sitter ensam vid staketet och leker med insekter. Och upptäcker hur lättlurad han är.

Dom trasiga superhjältarnas bok är en pjäs om att vara liten och stor på samma gång. Se den och tänk efter. Vad är din egen superkraft?

Tips på saker att göra innan ni ser pjäsen tillsammans med klassen

Barn i 7 – 10 och 10 – 12-årsåldern ansågs förr befinna sig i en lugn utvecklingsfas. Att detta har omvärderats känner du som pedagog väl till. Barn kan ha stora existentiella frågeställningar om livet och döden. I den tid vi lever nu, då mycket ställs på sin spets och vi alla står mitt i ett enormt informationsflöde, är dessa frågor och eventuella svar kanske viktigare än någonsin. Åtminstone att vi vuxna är beredda att lyssna. Krig, miljöproblem, klimatförändring och flyktingar är bara en bråkdel av den verklighet som vi alla, inte minst barn, möter. Att vuxna kan möta barns frågor om allt detta har kanske aldrig varit viktigare än nu.

Varför är det då så viktigt med superhjältar för barn i 10 – 12 – årsåldern, så kallade tweenies? Här finns lite mer att läsa om denna spännande åldersgrupp:

[Barnets utveckling 10-12 år - 1177 Vårdguiden](#)

[10 - 12 år \(psykologiguiden.se\)](#)

[Så funkar en tweenie | mama \(expressen.se\)](#)

Lektioner efter föreställningen

Superhjeltejakten

När man samlas efter pjäsen så måste man förstås låta barnen prata om det de sett. Vad de gillar och kanske inte gillar eller inte förstår. Samla de första intrycken så att minnet stannar kvar. Det är många gånger det bästa med teater; att publiken får gemensamma minnen. Det ger sammanhållning.

Ställ frågor som:

- Vad är en superhjelte? VÄlgörare, huvudperson i film eller spel, idol eller en bra kamrat? Kanske en vuxen förebild? Kanske en duktig idrottare?
- Finns de på riktigt?
- Fanns det någon superhjelte i pjäsen? Vem? Vilka?
- Finns det någon/några här i skolan?

Här är en övning som kan vara bra att börja med:

1. Ge alla barnen varsin post - itlapp.
2. Be dem sen fundera tyst på vem som är deras egen hjelte.
3. Be dem enskilt skriva ner namnet på hjälten.
4. Samla in alla lappar och sätt upp dem på tavlan.
5. Kategorisera. Skilj på fantasifigurer och levande människor. Skilj också på kvinnor/ män, flickor/pojkar. Är det fler män/pojkar? Då behöver ni diskutera det.
6. Kanske vill klassen nu omdefiniera superhjelte rollen? Låt dem skriva upp egenskaper som personerna på lapparna har. Är det egenskaper som man kan förvärva eller är de medfödda?
7. Kan alla bli superhjeltar? Vi är förstås ute efter ett jakande svar här. Övningen är till för att stärka och inspirera barnen. Låt dem plocka fram saker som man kan göra för att nå superhjeltestadiet. Alla barn har något unikt som kan utvecklas till en superkraft.

Superporträtt

Pjäsens tema innehåller kanske inte direkt, men indirekt, saker som gör att man kommer att tänka på hur väl man/barnen känner sig själva. Ni har säkert frånt och till arbetat med detta tema och vet att ett sätt att göra det kan vara att gestalta sig själv i bild. Ett annat sätt som kan vara roligt är att låta barnen arbeta i par och rita och måla av varandra. Ge dem instruktionen att försöka hitta och visa sin kompis superkrafter. Bra om de kan sitta två och två utan att se den andras papper och utan att störas av andra par. När de är klara låter man paren prata med varandra och jämföra. Om man vill kan man göra redovisning i större grupp eller hela klassen. Häng sen upp alla superhjeltar på väggen.

Jättebra om ni har stora pappersrullar att sedan sätta upp på väggen, som i pjäsen. Svårt i litet och trångt klassrum förstås. Ett alternativ kan då vara att låta barnen arbeta flera tillsammans om samma bild. De måste då först prata ihop sig om hur deras superhjelte ska vara/se ut och sen hjälpas åt att rita/måla.

Fler exempel för bildlärare finns här:

[Självpporträtt \(bildlararen.com\)](http://bildlararen.com)

Tillbaka till pjäsen

Diskutera med klassen. Kanske hittar de några intressanta svar?

Fanns det någon superhjälte i pjäsen? Vem? Eller vilka?

Hur kände sig Sebbe?

Han hade velat förändra världen men nu förstod han att det inte går. I alla fall inte ensam. Kan ni hjälpa honom?

Det verkar vara Sebbe som saknar Mateo mest. Varför, tror ni?

Hur kände sig Lo? Kan ni hjälpa henne?

Hur kände sig Mateo? Vad hände med honom sedan han flyttat till England? Kan ni berätta?

Varför ville Lo och Sebbe skriva ett förlåt – migbrev till Mateo? Vad stod det i brevet? Vad tror ni?

Ta upp miljöfrågan och andra stora frågor

Enligt de globala målen för hållbar utveckling i världen ska:

Extrem fattigdom avskaffas, ojämlikheter och orättvisor minskas, fred och rättvisa främjas och klimatkrisen lösas till år 2030. Då måste alla hjälpas åt!

Massor av bra lektionstips här:

<https://www.globalamalen.se/skola/skolmaterial>

Det ensamma barnet

Sebbe och Lo fick syn på Mateo där han satt ensam på skolgården och lekte. De hade varit vänner sedan de träffades i skolan för första gången. Lo upptäckte Sebbe när han satt ensam på skolgården. De gick i tvåan då, precis som Mateo gjorde nu. Finns det paralleller?

De lurade i Mateo att han hade superkrafter. Kanske trodde Sebbe att han också hade superkrafter när han gick i tvåan? Han ville rädda världen, men när han blev äldre upptäckte han att det inte går.

Mera för klassen

Några andra superhjäلتetips finns hära.

[Tema Superhjäلتar \(barnensbibliotek.se\)](https://www.barnensbibliotek.se)

Rolig kortfilm om små barn med superkrafter

<https://www.youtube.com/watch?v=kTNhiqWo6co>

Boktips

Lästips för dig som lärare.

Corona, klimatet och det kroniska nödläget. Malm, Andreas. Modernista 2021

Malm är författare och humanekolog vid Lunds universitet. Han är ansedd som en av världens främsta och inflytelserika tänkare i frågor om klimatet och har undersökt och debatterat dessa i två decennier.

Vårt enda liv. Hägglund, Martin. Volante 2020

Hägglund är författare, litteraturvetare och filosof samt professor vid Yale University i USA. Han räknas som en av våra tids främsta tänkare.

En djupt inspirerande bok om hur vi kan förändra våra liv och hur vår strävan efter frihet och demokrati borde leda oss vidare bortom både kapitalism och religion. Det är en bok som inger hopp.

Malm och Hägglund och speciellt deras senaste böcker har blivit de kanske största inspirationskällorna för den unga, arga och frustrerade generationen med Greta Thunberg i spetsen. De har insett att de tvingas leva med och mitt i den katastrof som vår civilisation har skapat. Greta Thunberg har blivit den samlade massmediala symbolen och fått ge röst åt det som Malm och Hägglund beskriver.

Nya läsningar av Astrid Lindgrens författarskap. Ehriander, Helene o Hellström, Martin. Liber 2015

Astrid Lindgrens böcker har länge haft en given plats i skolan undervisning. Detta befasts i denna bok men visar samtidigt att det finns så mycket mer att upptäcka och olika sätt att läsa hennes böcker utifrån genus, etnicitet – och flickforskning. Boken tar ett samlat grepp om Lindgrens författarskap och visar hur man kan arbeta med texterna i klassrummet. Boken är en antologi som visar hur viktigt det är att samtala om det man läser och hur man läser. Genom litteratursamtal utifrån andra perspektiv kan man flytta blicken och upptäcka något nytt. I slutet av varje artikel finns diskussionsfrågor som stöd för vidare arbete med texterna.

Lästips för klassen – bokprat

Pjäsen innehåller ju massor av referenser till moderna superhjältar från film – och spelvärlden. Varför inte jämföra dem med några klassiska hjälteberättelsen? Här är några tips:

Den lyckliga prinsen. En saga av Oscar Wilde.

I sagan om guldstatyn och svalan leker författaren med hjältebegreppet. Här kan en staty ha ädla känslor och låta en liten fågel utföra hjältebedå genom att flyga till fattiga barn och ge dem juveler och guld som den plockat från statyn. Svalan som frös och hade missat flytten till Egypten över vintern blev varm av att visa godhet.

Favoriter av Astrid Lindgren:

Bröderna Lejonhjärta

Ronja Rövardotter

Pippi Långstrump

Bokserien Handbok för superhjältar är egentligen för lite yngre barn men de som älskar att läsa dem fortsätter kanske några år till. Tweenies vill inte gärna överge sina favoriter.

[Handbok för superhjältar \(Pappa Läser #177\) - YouTube](#)

Författaren Elias Våhlund berättar om böckerna samt ger skrivtips:

[Handbok för Superhjältar - Film för skolan - YouTube](#)

För er som själva vill bli superhjältar. Eller kanske bara bli lite smartare och klarar skolan bättre?

Hjärnstark junior: smartare, gladare, starkare av Anders Hansen, Mats Wänblad

I Hjärnstark junior finns viktiga fakta ur Anders Hansens succé Hjärnstark från 2016, där han berättar hur fysisk aktivitet påverkar hjärnan när det gäller koncentration, mående, sömn och mycket mer. I junior-versionen är allt omstöpt för att passa en yngre målgrupp. Genom spännande, lättillgängliga avsnitt om hur hjärnan fungerar och inspirerande tips för mer rörelse är förhoppningen att läsaren ska bli gladare och starkare – ja, till och med smartare. Rörelsen omvandlas nämligen till en "uppgradering" av hjärnan, så att man både tänker snabbare och kan lägga i en extra "mental" växel när det är stökigt runtomkring. På köpet blir man bättre på att spela datorspel. Tacka nej till det, den som kan!

Här är en intervju med hjälteexperten, författaren och illustratören Peter Bergting om han syn på vad en hjälte är. Håller ni med honom? I länken till Stockholms Stadsbibliotek finns ännu fler boktips.

[Peter Bergting – en hjälte på pappret | Stockholms Stadsbibliotek](#)

No one is too small to make a difference av Greta Thunberg 2019

Boken innehåller elva av hennes berömda tal. En guldgruva för de som ska rädda världen.

Till sist

Så hoppas vi att ni och barnen gillar pjäsen och att den sätter igång tankar och minnen. Vi tror på dramat som metod för utveckling och lärande. Det visuella stannar på näthinnan och hjälper oss vidare när vi letar kunskap, både hos oss själva och i undervisningen.

Länk till föreställning: <https://vimeo.com/519997477/d155d001a3>

